

Sygnatura akt III RC 93/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wołowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR **Bartosz Kusyk**

Protokolant: Mariola Duszyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu **31.03.2017 r.** w W.

sprawy z powództwa E. S.

przeciwko A. S.

o alimenty

I. zasądza od pozwanego A. S. (PESEL (...)) tytułem alimentów na rzecz powódki E. S. (PESEL (...)) kwoty po 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, poczynając od dnia 11.04.2016 r., płatne z góry do 3-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 zł tytułem brakującej opłaty sądowej od której powódka była zwolniona z mocy prawa;

IV. zwalnia powódkę z obowiązku zwrotu na rzecz pozwanego kosztów postępowania;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt: III RC 93/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 kwietnia 2016 r. powódka E. S. wniosła o zasądzenie od pozwanego A. S. tytułem alimentów kwot po 800 zł miesięcznie płatnych do dnia 3-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że małżeństwo stron zostało rozwiązane z winy pozwanego, zaś jej obecna sytuacja materialna jest gorsza niż w momencie orzekania rozwodu. Pogorszył się stan zdrowia powódki, co generuje dodatkowe koszty niezbędne na zakup leków, zaś wysokość wszystkich wydatków powódki zmusza ją do czynienia oszczędności na własnym leczeniu.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że powódka w żaden sposób nie udowodniła, że jej sytuacja materialna po rozwodzie uległa jakiegokolwiek zmianie. Powódka nadal pracuje, zaś z osiąganego wynagrodzenia może pokryć swoje wszystkie wydatki. Ponadto powódka nie udowodniła większości kosztów swojego utrzymania wskazanych w pozwie. Pozwany wskazał nadto, że zamieszkuje w mieszkaniu matki, nad którą sprawuje bieżącą opiekę. Emerytura matki pozwanego

wynosi ok. 1 500 zł i w całości przeznaczana jest na pokrycie kosztów jej leczenia. W efekcie to na pozwanym spoczywa obowiązek pokrywania wszelkich wydatków mieszkaniowych. Pozwany wskazał także, że razem z powódką zamieszkuje dorosły syn stron, który powinien partycypować w kosztach utrzymania mieszkania. Ponadto z powódką zamieszkuje inny mężczyzna, który również powinien ponosić koszty utrzymania mieszkania. W konkluzji pozwany stwierdził, że sytuacja materialna powódki niczym nie odbiega od jej sytuacji z daty orzekania rozwodu stron, co powinno przemawiać za oddaleniem powództwa.

Pismem z dnia 8 lutego 2017 r. pozwany wskazał, że jego matka zmarła, w związku z powyższym zamieszkuje on obecnie sam w mieszkaniu przy ul. (...), ponosząc w całości wszystkie związane z tym koszty.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka E. S. i pozwany A. S. byli małżeństwem od 1998 r. Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód z winy pozwanego wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 25 października 2012 r. (sygn. akt: XIII RC 1707/12).

W dacie wydawania wyroku rozwodowego strony nie mieszkały już razem i nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. Wyrokiem z dnia 22 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy w Wołowie ustanowił między stronami rozdzielność majątkową z dniem 20 kwietnia 2012 r. (sygn. akt: III RC 80/12). W momencie rozwodu powódka zamieszkiwała we wspólnym mieszkaniu stron położonym w B. przy ul. (...). W mieszkaniu tym zamieszkiwał także pełnoletni syn stron- K. S.. Miesięczne opłaty eksploatacyjne (w tym czynsz) za ww. lokal wynosiły ok. 600 zł. Z kolei pozwany wyprowadził się do mieszkania swojej matki (położonego w B. przy ul. (...)), z którą prowadził wówczas wspólne gospodarstwo domowe.

Powódka utrzymywała się wówczas z pracy w (...) R. w B. jako aparatowa. Z kolei pozwany pracował wówczas w (...) sp. z o.o. jako magazynier.

W 2011 r. powódka osiągnęła dochód (po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne) w wysokości 28 732 zł (ok. 2 400 zł miesięcznie). Z kolei w 2011 r. pozwany osiągnął dochód w wysokości 36 913 zł (ok. 3 100 zł miesięcznie).

W dacie orzekania rozwodu stron powódka miała już stwierdzony umiarkowany stopień niepełnosprawności, który datuje się od 2005 r.

Dowód:

- akta sprawy Sądu Okręgowego we Wrocławiu – XIII RC 1707/12, w szczególności przesłuchanie stron w dniu 25 października 2012 r., wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 25 października 2012 r. oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 lutego 2013 r.

- rozliczenie podatkowe PIT- 37 stron za 2011 r. (k. 114)

Powódka zatrudniona jest nadal w (...) R. na stanowisku aparatowego. Z uwagi na pogarszający się stan zdrowia, powódka coraz częściej zmuszona jest korzystać ze zwolnień lekarskich, w tym związanych z leczeniem szpitalnym i sanatoryjnym, co w odpowiednim stopniu zmniejsza wysokość otrzymywanego przez nią wynagrodzenia za pracę.

W okresie od marca do grudnia 2016 r. powódka osiągała średniomiesięczne wynagrodzenie w wysokości ok. 2 200 zł netto.

Pozwany nadal zatrudniony jest w (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. jako magazynier.

W okresie od kwietnia 2016 r. do grudnia 2016 r. osiągał średniomiesięczne wynagrodzenie w wysokości 2 356 zł netto. Ponadto w kwietniu, lipcu i grudniu 2016 r. pozwany uzyskał dwie premie uznaniowe oraz dodatek świąteczny w łącznej wysokości 1 411,35 zł brutto.

Dowód:

- zaświadczenia o zarobkach powódki- k. 12, k. 35
- zaświadczenia o zarobkach pozwanego- k. 43, k. 74
- pismo (...) sp. z o.o. z dnia 21 marca 2017 r. - k. 138
- karta informacyjna leczenia szpitalnego- k. 19
- zawiadomienie o terminie leczenia szpitalnego- k. 34
- pismo informacyjne szpitala- k. 38
- przesłuchanie E. S. w charakterze powódki w dniu 10 marca 2017 r.
- przesłuchanie A. S. w charakterze pozwanego w dniu 10 marca 2017 r.

Po rozwodzie strony zamieszkiwały i nadal zamieszkują w tych samych co poprzednio mieszkaniach.

Powódka uzyskała mieszkanie położone przy ul. (...) w B. na mocy ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Wołowie w dniu 16 listopada 2015 r. w sprawie o podział majątku wspólnego stron (sygn. akt: I Ns 75/15). Razem z powódką zamieszkuje wyłącznie dorosły, 24-letni syn stron- K. S., który pracuje w (...) R. w B. z miesięcznym wynagrodzeniem ok. 2 000 zł netto oraz studiuje zaocznie we W.. K. S. zamieszkuje w ww. mieszkaniu od poniedziałku do czwartku lub piątku, zaś na weekendy wyjeżdża do W., gdzie mieszka w mieszkaniu swojej dziewczyny (nie ponosząc kosztów wynajęcia ww. lokalu). Pomimo zamieszkiwania w tym samym mieszkaniu, powódka i jej syn prowadzą odrębne gospodarstwa, w tym sensie, że samodzielnie przygotowują sobie posiłki i samodzielnie kupują produkty spożywcze. Syn powódki nie partycypuje także w żaden sposób w kosztach utrzymania lokalu.

Pozwany zamieszkuje sam w mieszkaniu jego zmarłej matki D. S. (data zgonu- 6 stycznia 2017 r.), położonym przy ul. (...) w B.. Dotychczas nie przeprowadzono postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej. Do kręgu spadkobierców ustawowych należą pozwany oraz jego siostra zamieszkująca na stałe w Kanadzie. Pozwany zakłada, że w wyniku działa spadku po matce to właśnie jemu przypadnie mieszkanie przy ul. (...) z obowiązkiem spłaty udziału siostry.

Dowód:

- akt zgonu matki pozwanego- k. 108
- zeznania świadka K. S. w dniu 6 marca 2017 r. - k. 131
- przesłuchanie E. S. w charakterze powódki w dniu 10 marca 2017 r.
- przesłuchanie A. S. w charakterze pozwanego w dniu 10 marca 2017 r.

Powódka ma stwierdzony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Pozostaje w stałym leczeniu ortopedycznym i laryngologicznym. Cierpi na przewlekły objawowy zespół bólowy kręgosłupa C i L-S oraz uogólnioną chorobę zwyrodnieniową stawów. Schorzenia te mają charakter przewlekły i postępujący. Powódka wymaga w związku z powyższym okresowej rehabilitacji w warunkach ambulatoryjnych i stacjonarnych a także kontynuacji leczenia w (...). Powódka pozostaje nadto w stałym leczeniu otolaryngologicznym w związku z problemami z zatokami oraz nawracającymi infekcjami. Powódka ma w związku z powyższym zaplanowany zabieg laryngologiczny, który jednak nie gwarantuje 100% poprawy stanu zdrowia.

Z uwagi na swoją niepełnosprawność oraz brak możliwości swobodnego poruszania się pieszo, powódka musi korzystać z samochodu, w tym zwłaszcza w celu dojazdu do pracy. Z samochodu tego od czasu do czasu korzysta również syn powódki, jednak w większości przypadków użytkowanie przez niego samochodu ma związek z załatwianiem spraw powódki (np. zrobienie zakupów, w tym zakup leków). Syn powódki co do zasady nie korzysta z samochodu dla własnych potrzeb, zwłaszcza nie dojeżdża nim na zajęcia do W.. Sporadycznie zdąża się, że sam dojeżdża samochodem z domu do miejsca pracy (w obrębie tej samej miejscowości).

Dowód:

- zaświadczenie lekarza otolaryngologa- k. 104
- zaświadczenie lekarza ortopedy- k. 105
- przesłuchanie E. S. w charakterze powódki w dniu 10 marca 2017 r.
- przesłuchanie A. S. w charakterze pozwanego w dniu 10 marca 2017 r.

Do wydatków powódki należą wydatki na:

- wyżywienie- ok. 600 zł miesięcznie
- odzież i obuwie- ok. 100 zł miesięcznie
- zakup środków higienicznych- ok. 30 zł miesięcznie
- czynsz za mieszkanie- ok. 260 zł miesięcznie
- fundusz remontowy- ok. 75 zł miesięcznie
- gaz- ok. 25 zł miesięcznie
- energię elektryczną- ok. 75 zł miesięcznie
- abonament radiowotelewizyjny- ok. 20 zł miesięcznie
- podatek od nieruchomości- ok. 50 zł rocznie (ok. 4 zł miesięcznie)
- użytkowanie wieczyste- ok. 46 zł rocznie (ok. 4 zł miesięcznie)
- ubezpieczenie mieszkania- 150 zł rocznie (ok. 12 zł miesięcznie)
- spłatę raty kredytu zaciągniętego na spłatę udziału pozwanego w majątku wspólnym- 521 zł miesięcznie
- ubezpieczenie OC samochodu wraz z przeglądem rocznym- ok. 700 zł rocznie (ok. 60 zł miesięcznie)
- naprawy samochodu, w tym wymiana opon i oleju- ok. 300 zł rocznie (ok. 25 zł miesięcznie)
- zakup benzyny- ok. 100 zł miesięcznie
- zakup leków- ok. 100 zł miesięcznie
- wymianę szkieł w okularach- ok. 150 zł raz na dwa lata (ok. 6 zł miesięcznie)

Łącznie: ok. 2 000 zł miesięcznie

Dowód:

- potwierdzenie polisy OC pojazdu- k. 81
- potwierdzenie polisy mieszkaniowej- k. 82
- faktura za naprawę samochodu- k. 83
- faktury za opony i części do samochodu- k. 98- 99
- zaświadczenie z Banku Spółdzielczego w O.- k. 84
- potwierdzenia wpłat- k. 85- 87
- paragony- k. 107
- przesłuchanie E. S. w charakterze powódki w dniu 10 marca 2017 r.

Do wydatków pozwanego należą wydatki na:

- wyżywienie- ok. 800 zł miesięcznie
- zakup środków czystości - ok. 50 zł miesięcznie
- czynsz mieszkaniowy- 350 zł miesięcznie
- fundusz remontowy- 91 zł miesięcznie
- energię elektryczną- ok. 55 zł miesięcznie
- gaz- ok. 27 zł miesięcznie
- internet- 57 zł miesięcznie
- podatek od nieruchomości- 198 zł rocznie (ok. 16 zł miesięcznie)
- użytkowanie wieczyste- 65 zł rocznie (ok. 5 zł miesięcznie)
- opłata za działkę- 96 zł rocznie (8 zł miesięcznie)
- zakup paliwa- ok. 100 zł miesięcznie

Łącznie: ok. 1 550 zł miesięcznie.

Pozwany jest właścicielem pojazdu mechanicznego A. (...) (rok produkcji 2007), zakupionego mu przez matkę, z którego pozwany na bieżąco korzysta.

Dowód:

- potwierdzenia przelewów i wpłat- k. 50- 61
- decyzja w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości- k. 62
- pokwitowanie (...) Związku (...)- k. 63
- przesłuchanie A. S. w charakterze pozwanego w dniu 10 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo E. S. zasługiwało na częściowe jedynie uwzględnienie.

Zgodnie z art. 60 § 1 KRiO małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Jednocześnie zgodnie z art. 60 § 2 KRiO jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Z przywołanych norm prawnych jednoznacznie wynika, że w razie orzeczenia rozwodu z wyłącznej winy jednego z małżonków, małżonek niewinny może domagać się alimentów z dwojakiej podstawy prawnej, przy czym różne są podstawy faktyczne (przesłanki uwzględnienia) obu żądań.

Małżonek niewinny może w szczególności wykazywać, że pozostaje w niedostatku, a więc że nie może zaspokoić wszystkich swoich usprawiedliwionych potrzeb (§ 1) i nie ma wówczas znaczenia, czy orzeczenie rozwodu przyniosło w powyższym zakresie jakiegokolwiek zmiany w sytuacji stron. Przy żądaniu opartym o normę art. 60 § 1 KRiO kluczowe pozostaje więc ustalenie stanu niedostatku małżonka niewinnego. Z kolei przy żądaniu opartym o art. 60 § 2 KRiO obowiązkiem Sądu pozostaje ustalenie, czy orzeczenie rozwodu skutkowało zmianą w sytuacji materialnej małżonka niewinnego, choćby nawet nie znajdował się on obecnie w stanie niedostatku. Dla oceny, czy warunek przewidziany w art. 60 § 2 KRiO został spełniony, istotne jest więc porównanie aktualnej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z hipotetycznym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Ocena, w jakim zakresie nastąpiło istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego (art. 60 § 2 KRiO), zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się wskutek orzeczenia rozwodu, z sytuacją, w jakiej znajdowałby się, gdyby rozwodu nie orzeczono. Założenie to odnosić przy tym należy nie tylko do hipotetycznej sytuacji braku rozwodu, ale także hipotetycznego założenia, że pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo (nie zaś do sytuacji rzeczywiście występującej przed rozwodem). Należy więc założyć, że w momencie rozwodu małżonkowie mieszkali razem, prowadzili wspólne gospodarstwo domowe oraz wykonywali względem siebie wszystkie obowiązki i uprawnienia płynące z art. 23 i nast. KRiO (por. wyrok SN z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 673/98, wyrok SN z dnia 27 listopada 1998 r., III CKN 880/98). Pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, domagającego się zasądzenia alimentów na podstawie art. 60 § 2 KRiO, może w szczególności polegać na zmniejszeniu się ilości środków stojących do dyspozycji małżonka niewinnego, np. wskutek przeniesienia na małżonkę niewinną rozpadu małżeństwa części stałych wydatków pokrywanych dotychczas ze wspólnych dochodów stron (tak np. wyrok SN z dnia 15 lipca 1999 r., I CKN 415/99, wyrok SN z dnia 24 września 1999 r., I CKN 444/99). Zakres, w jakim małżonek winny ma się przyczynić do zaspokajania potrzeb małżonka niewinnego określa z jednej strony stopień pogorszenia się sytuacji materialnej małżonka niewinnego, a z drugiej strony zasady słuszności. Tylko bowiem zasady słuszności mogą w sposób prawidłowy wyważyć, jaki w konkretnej sprawie zakres przyczynienia się małżonka winnego może być uznany za "odpowiedni". Z reguły będzie on znajdował się pomiędzy granicą, poniżej której leży niedostatek, a granicą, której przekroczenie doprowadziłoby do przekroczenia równej stopy życiowej obojga rozwiedzionych małżonków (małżonek niewinny uzyskalby lepszą stopę życiową niż obciążony obowiązkiem alimentacyjnym małżonek winny)- tak np. wyrok SN z dnia 7 maja 1998 r., III CKN 186/98, wyrok SA w Poznaniu z dnia 9 września 2009 r., I ACa 565/09.

Analizując sytuację materialną powódki Sąd uznał, że nie znajduje się ona w stanie niedostatku, rozumianym jako sytuacja, w której powódka nie może własnymi środkami pokryć własnych usprawiedliwionych potrzeb (wydatków). Z analizy przedłożonych przez powódkę zaświadczeń o dochodach wynika, że w okresie od marca do grudnia 2016 r. powódka zarabiała średniomiesięcznie ok. 2 200 zł netto. Z kolei wydatki powódki wynoszą ok. 2 000 zł miesięcznie. Tym samym powódka może zaspokajać swoje bieżące potrzeby, co wyłącza możliwość stosowania w sprawie art. 60 § 1 KRiO. Co więcej, część kosztów utrzymania powódki Sąd uznał za nieuzasadnione, w tym sensie że można wymagać, aby zostały one częściowo pokryte przez syna stron (postępowanie dowodowe nie dostarczyło jakichkolwiek podstaw do uznania, że z powódką zamieszkuje jakiś inny dorosły mężczyzna). Skoro bowiem K. S. osiąga wynagrodzenie w

kwocie ok. 2 000 zł, to nawet jeśli uwzględnić jego wydatki na czesne za studia (5 000 zł rocznie, czyli ok. 420 zł miesięcznie) oraz koszty dojazdów do W. (ok. 200 zł miesięcznie), pozostaje mu do dyspozycji kwota ok. 1 350- 1 400 zł miesięcznie, która pozwalałaby mu w ocenie Sądu na partycypowanie w kosztach eksploatacyjnych za lokal. Gdyby nawet przyjąć stosunkowo wysokie wydatki na wyżywienie na poziomie ok. 800 zł miesięcznie, a także na odzież i obuwie ok. 150 zł miesięcznie, środki higieniczne ok. 50 zł miesięcznie oraz wydatki szkolne ok. 100 zł miesięcznie, to i tak synowi powódki pozostawałyby wolne środki, pozwalające mu na częściowe ponoszenie kosztów eksploatacji mieszkania. Połowa udziału w wydatkach na czynsz, fundusz remontowy, energię elektryczną, gaz, abonament radiowo-telewizyjny, podatek od nieruchomości, użytkowanie wieczyste oraz ubezpieczenie mieszkania odpowiadałaby kwocie ok. 250 zł miesięcznie i w ocenie Sądu dorosły już syn stron powinien w odpowiedniej części partycypować w kosztach utrzymania lokalu, bowiem zachowanie takie pozostawałoby w zgodzie z zasadami współżycia społecznego. Nawet gdyby uwzględnić mniejszą obecność K. S. w mieszkaniu (z uwagi na czasową obecność we W.), to i tak zasadnym byłoby pokrywanie przez niego co najmniej 1/3 kosztów utrzymania mieszkania (ok. 160 zł miesięcznie). Wbrew składanym przez niego deklaracjom, wynagrodzenie K. S. pozwala mu w ocenie Sądu na ponoszenie takiego wydatku, choćby kosztem ograniczenia wydatków na wyżywienie (niewiarygodne dla Sądu twierdzenie, że podczas pobytu we W. K. S. musi wydawać codziennie na ciepłe posiłki ok. 40 zł, podobnie jak niezrozumiały dla Sądu- i generujący zwiększenie kosztów- system prowadzenia z matką odrębnych "lodówek"). W konsekwencji Sąd uznał, że w okolicznościach faktycznych sprawy należy traktować deklarowane przez powódkę wydatki na szeroko rozumianą eksploatację mieszkania (ok. 500 zł miesięcznie) za zawyżone co najmniej o kwotę 160 zł miesięcznie. Jak to wyżej wskazano, zasady współżycia społecznego przemawiają w ocenie Sądu za innym rozłożeniem ciężaru pokrywania kosztów zamieszkiwania w lokalu, tak by część tych kosztów ponosił także dorosły i pracujący syn stron, który w lokalu tym na stałe zamieszkuje i który winien w kosztach tych w odpowiedniej części partycypować (tym bardziej, że sam przyznaje, iż w jego ocenie sytuacja materialna matki przedstawia się jako trudna). Pozostałe wydatki powódki opisywane przez nią w toku przesłuchania oraz w składanych przez nią pismach procesowych Sąd uznał za wiarygodne i rzeczywiste. Sąd uznał w szczególności podawany przez powódkę wydatek na paliwo w kwocie 100 zł. Koszt ten po pierwsze uznać należy za niewygórowany- nawet bowiem gdyby założyć, że powódka nie musi korzystać z samochodu z uwagi na jej stan zdrowia, to miesięczny wydatek na paliwo w kwocie 100 zł należy oceniać jako racjonalny i uzasadniony panującymi stosunkami społeczno-gospodarczymi. Niezależnie od powyższego, w świetle treści przedłożonych przez powódkę zaświadczeń lekarskich oraz orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, Sąd ocenił jako wiarygodne twierdzenia powódki o potrzebie korzystania przez nią z samochodu, choćby w celu poruszania się na trasie praca-dom. W konsekwencji, mając na uwadze wszystkie przywołane wyżej okoliczności, Sąd uznał, że przy średnich zarobkach ok. 2 200 zł miesięcznie racjonalne i uzasadnione wydatki powódki powinny odpowiadać kwocie ok. 1 850 zł (ok. 2 000 zł – ok. 160 zł udziału syna w kosztach utrzymania mieszkania).

Wyłączało to możliwość uznania, że powódka znajduje się w stanie niedostatku, jednak nie wyłączało równoległego ustalenia, że jej sytuacja materialna uległa na skutek rozwodu istotnemu pogorszeniu.

Nie ulega wszak wątpliwości, że gdyby strony nadal pozostawały małżeństwem i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, zaś stosunki między nimi były zgodne z normami art. 23 i nast. KRiO (w szczególności zgodne z wymogiem wspólnego pożycia, wzajemnej pomocy, wierności oraz współdziałania dla dobra rodziny), to strony nadal zamieszkiwałyby wspólnie w mieszkaniu przy ul. (...), zaś majątek wspólny stron byłby zasilany wynagrodzeniami tak powódki jak i pozwanego. Z punktu widzenia powódki miałyby to o tyle istotne znaczenie, że niewątpliwemu obniżeniu uległyby wydatki na wyżywienie oraz zakup środków czystości (strony zasilalyby budżet domowy dwoma wynagrodzeniami, jednak prowadząc wspólne gospodarstwo domowe nie musiałyby dublować wydatków na środki czystości, zaś przygotowanie wspólnych posiłków- przynajmniej w części- skutkowałoby obniżeniem wydatków na żywność). O wiele istotniejsze pozostaje jednak, że pozostawanie w związku małżeńskim rozkładałoby na dwie strony udział w kosztach utrzymania mieszkania oraz całkowicie zwalniałoby powódkę z obowiązku spłaty kredytu zaciągniętego na spłatę udziału pozwanego w majątku wspólnym. Odnośnie kosztów utrzymania mieszkania zmiana wobec chwili obecnej łagodzona jest faktem, że z powódką zamieszkuje dorosły syn stron, który jak wyżej wskazano powinien w ocenie Sądu partycypować w kosztach utrzymania mieszkania kwotą co najmniej 160 zł. Gdyby więc założyć, że przy trwającym związku małżeńskim powódka ponosiłaby połowę wydatków eksploatacyjnych na

mieszkanie (500 zł : 2 = 250 zł), to obecnie pogorszenie jej sytuacji majątkowej sprowadza się do kwoty 90 zł miesięcznie (w prawidłowo funkcjonującym małżeństwie obciążałby ją wydatek 250 zł, obecnie powinien ją obciążać wydatek 340 zł- po odjęciu 160 zł udziału syna). Z kolei miesięczna rata z tytułu zaciągniętego kredytu wynosi 520 zł. Należy więc ustalić, że pogorszenie się sytuacji materialnej powódki sprowadza się do kwot: (1) 90 zł na kosztach utrzymania mieszkania, (2) 520 zł na kosztach spłaty kredytu, (3) ok. 15 zł na kosztach związanych z zakupem środków czystości, (4) ok. 100 zł na kosztach żywienia (na taką kwotę Sąd szacuje zwiększenie się kosztów żywienia każdej ze stron- łącznie ok. 200 zł- w związku z przygotowywaniem posiłków osobno dla każdej ze stron, nie zaś łącznie dla dwóch osób). Należało więc ustalić, że zmiana w sytuacji materialnej powódki w stosunku do hipotetycznego założenia co do pozostawania przez nią w prawidłowo funkcjonującym małżeństwie odpowiada kwocie ok. 725 zł miesięcznie.

Ustalenie takie nie mogło jednak stanowić podstawy do zasądzenia na rzecz powódki od pozwanego alimentów w wyżej wskazanej kwocie. Zgodnie bowiem z art. 135 § 1 KRiO zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jednocześnie zgodnie z normą art. 60 § 2 KRiO oraz przywołanymi na wstępie tezami z orzecznictwa sądowego obowiązek małżonka winnego rozkładu pożycia do dostarczania małżonkowi niewinnemu środków utrzymania ma dotyczyć wyłącznie wartości "odpowiedniej", co nakazuje wydanie takiego rozstrzygnięcia, by z jednej strony małżonek niewinny uzyskał odpowiednie wsparcie finansowe, z drugiej zaś by małżonek winny nie został obciążony ponad miarę. W związku z powyższym obowiązkiem Sądu było ustalenie aktualnej sytuacji materialnej pozwanego.

Ustalając dochody pozwanego Sąd oparł się o wystawione przez pracodawcę pozwanego zaświadczenia o zarobkach, z których wynikało, że w okresie od marca do grudnia 2016 r. pozwany uzyskiwał średnie wynagrodzenie netto w wysokości ok. 2 350 zł. Co prawda w toku swojego przesłuchania pozwany deklarował swoje zarobki na kwotę niższą (ok. 2 000- 2 200 zł netto), jednak wobec jednoznacznej treści zaświadczeń o zarobkach, twierdzenia pozwanego należało uznać za niewiarygodne. Uwzględniając więc uzyskane przez pozwanego w 2016 r. świadczenia dodatkowe (premie oraz dodatek świąteczny), należało ustalić, że średnie miesięczne dochody pozwanego w 2016 r. odpowiadały kwocie ok. 2 400 zł. W zakresie deklarowanych przez pozwanego wydatków Sąd za zawyżone uznał wydatki na żywienie (900 zł miesięcznie), środki higieniczne (70 zł miesięcznie) oraz leki (100 zł miesięcznie). Nawet uwzględniając charakter pracy pozwanego, zakładający częste wyjazdy służbowe i związane z tym wyższe wydatki na żywność (z informacji pracodawcy wynika, że za wyjazdy służbowe pozwany nie otrzymuje diet), należało uznać, że za adekwatne i rzeczywiste mogą uchodzić wydatki na żywienie w wysokości 800 zł miesięcznie. Zważywszy, że w trakcie swojego pobytu w B. pozwany może samodzielnie przygotowywać przynajmniej część posiłków oraz mając na uwadze zasady doświadczenia życiowego Sąd obniżył racjonalne wydatki na żywienie do kwoty 800 zł miesięcznie. Także deklarowane przez pozwanego wydatki na środki czystości (70 zł miesięcznie) należało uznać za zawyżone. Sąd miał na uwadze, że zajmowane przez pozwanego mieszkanie ma dwukrotnie większy metraż niż mieszkanie powódki (ok. 60 m² pozwanego, wobec ok. 30 m² powódki), jednak nie mogło to stanowić podstawy do ponad dwukrotnie wyższych wydatków na środki czystości (powódka deklarowała te koszty na 30 zł miesięcznie). W ocenie Sądu założenie, że każda ze stron ponosi porównywalne koszty na środki higieny osobistej, nakazywało uznać że ogólne wydatki pozwanego na środki czystości - w tym na koszty utrzymania czystości mieszkania- odpowiadają kwocie ok. 50 zł miesięcznie. Z kolei za nieudowodnione Sąd uznał wydatki pozwanego na zakup leków (ok. 100 zł miesięcznie). Co prawda w toku postępowania pozwany przedłożył zaświadczenie lekarza dermatologa mające potwierdzać jego leczenie wraz z fakturą za zakup leku E., jednak wobec zarzutów powódki Sąd zobowiązał pozwanego do przedłożenia poprawionego zaświadczenia, obejmującego także symbol choroby oraz okres leczenia (wobec przypuszczeń powódki, że leczenie może być wynikiem podejmowanych wcześniej przez pozwanego zachowań, skutkujących m.in. rozwodem stron). Pomimo zobowiązania Sądu pozwany nie przedłożył wymaganego dokumentu, co przez wzgląd na normę art. 233 § 1 i 2 kpc („na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału sąd oceni, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu wbrew postanowieniu sądu”) wyłączało możliwość zaliczenia kosztów leczenia do uzasadnionych wydatków pozwanego. Brak przedłożenia wymaganego zaświadczenia rodził uzasadnione wątpliwości co do przyczyn leczenia pozwanego, uwiarygodniając obawy powódki, że leczenie to może być związane z zachowaniami pozwanego, opisywanymi szerzej w uzasadnieniu wyroku rozwodowego stron. Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Rejonowy

ustalił, że uzasadnione wydatki pozwanego odpowiadają miesięcznie kwocie ok. 1 550 zł. Sąd opierał się o spis kosztów zawarty w piśmie procesowym pozwanego z dnia 8 lutego 2017 r., z wyżej poczynionymi przez Sąd zastrzeżeniami. Do uzasadnionych wydatków pozwanego Sąd zaliczył także wydatki na paliwo (wobec oświadczenia pozwanego, że korzysta on z pojazdu mechanicznego), które ustalono na kwotę ok. 100 zł miesięcznie. Co prawda pozwany nie wskazywał w sposób skonkretyzowany, jakie rzeczywiście wydatki ponosi na benzynę, jednak podobnie jak w przypadku powódki, za uzasadniony obecnymi stosunkami społeczno-gospodarczymi Sąd uznał wydatek na ten cel w kwocie 100 zł miesięcznie. Oczywiście wydatek ten dotyczy wyłącznie korzystania z pojazdu prywatnego, bowiem w zakresie wyjazdów służbowych pozwany wskazał, że to pracodawca ponosi koszty zakupu paliwa. Sąd nie badał i nie uwzględniał ewentualnych innych kosztów utrzymania pozwanego, bowiem nie nawiązywano do takowych w żadnym z pism procesowych pozwanego, zaś działanie pozwanego w sprawie przez zawodowego pełnomocnika nakazywało uznać, że spis wydatków pozwanego nie powinien być przez Sąd uzupełniany ponad poczynione wyżej ustalenia. W konsekwencji Sąd Rejonowy ustalił, że przy miesięcznych dochodach ok. 2 400 zł, usprawiedliwione wydatki pozwanego odpowiadają kwocie ok. 1 550 zł.

Bez znaczenia dla treści rozstrzygnięcia pozostawał fakt, iż pozwany zamieszkuje w mieszkaniu wchodzącym w skład majątku spadkowego po jego zmarłej matce i że pozwany być może zostanie w przyszłości obciążony obowiązkiem spłaty udziału spadkowego swojej siostry. W pierwszej kolejności należy wskazać, że treść ewentualnej umowy/orzeczenia o dziale spadku po zmarłej nie jest obecnie znana, zaś podejmowanie w tym zakresie jakichkolwiek rozważań byłoby opieraniem się o niczym nie potwierdzone hipotezy. Należy również wskazać, że konieczność zamieszkiwania przez pozwanego w mieszkaniu jego zmarłej matki jest konsekwencją rozpadu związku stron, a więc konsekwencją okoliczności zawinionych przez pozwanego. Gdyby pozwany nie doprowadził do rozkładu pożycia małżeńskiego stron (co zostało prawomocnie rozstrzygnięte wyrokiem rozwodowym), to mógłby nadal zamieszkiwać w mieszkaniu przy ul. (...), nie musząc obawiać się, że ewentualny dział spadku po matce może oznaczać dla niego konieczność spłaty udziału spadkowego siostry. Z powyższych względów w toku obecnie prowadzonego postępowania sądowego bez znaczenia pozostawała treść ewentualnych uzgodnień pozwanego i jego siostry, co do sposobu zadysponowania spadkiem po ich zmarłej matce.

W toku niniejszego postępowania bezpośredniego wpływu na treść orzeczenia nie miały także okoliczności związane ze sposobem rozdysponowania przez pozwanego kwoty 45 000 zł, otrzymanej od powódki tytułem spłaty udziału pozwanego w majątku wspólnym stron. Sąd oczywiście dostrzegł nieścisłości występujące w wyjaśnieniach pozwanego, co do sposobu zadysponowania ww. kwotą (w tym brak przedłożenia żądanych przez Sąd dokumentów, mających potwierdzać spłatę przez pozwanego zobowiązań zaciągniętych rzekomo przez powódkę), jednak okoliczności te mogły wpływać wyłącznie na sposób całościowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (przede wszystkim na ocenę wiarygodności wyjaśnień pozwanego). Należy bardzo wyraźnie podkreślić, że uzyskanie spłaty udziału w majątku wspólnym nie może być poczytane pozwanemu jako wzbogacenie jego majątku, bowiem stanowiło to jedynie wyrównanie udziałów małżonków w związku z równoległym przyznaniem powódce innych składników majątku wspólnego (przede wszystkim mieszkania). Wbrew sugestiom powódki nawet więc ustalenie, że pozwany nadal dysponuje pełną kwotą 45 000 zł nie dawałoby podstaw do odpowiedniego podwyższenia zobowiązania alimentacyjnego pozwanego, albowiem równolegle należy uwzględnić, że powódka dysponuje mieszkaniem, dotychczas wchodzącym w skład majątku wspólnego stron.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Rejonowy uznał, że wytoczone w sprawie powództwo zasługiwało na uwzględnienie wyłącznie do kwoty 250 zł miesięcznie. Kierując się normą art. 60 § 2 KRiO Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki alimenty, które w odpowiednim zakresie przyczyniać się będą do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb powódki. Sąd z jednej strony dążył do wyrównania powódce niekorzystnych skutków majątkowych płynących z zawinonego przez pozwanego rozkładu pożycia stron i orzeczenia rozwodu, z drugiej miał na uwadze, by poprzez wydane w sprawie orzeczenie co najwyżej zrównać stopę życiową obu stron (nie tworzyć sytuacji, w której stopa życiowa pozwanego będzie niższa niż stopa życiowa powódki). Po rozważeniu wszystkich ujawnionych w sprawie okoliczności Sąd uznał, że adekwatną kwotą alimentów będzie 250 zł miesięcznie. Wskutek powyższego rozstrzygnięcia w sposób możliwie najpełniejszy urzeczywistniona zostanie zasada odpowiedniej

partycypacji pozwanego w kosztach utrzymania powódki przy jednoczesnym zapewnieniu obojgu małżonków bardzo zbliżonych materialnych standardów życia. Wskutek wydanego orzeczenia powódce pozostawać będzie do dyspozycji kwota ok. 2 450 zł miesięcznie (przy wydatkach ok. 1 850 zł miesięcznie), zaś pozwanemu kwota ok. 2 150 zł miesięcznie (przy wydatkach ok. 1 550 zł miesięcznie). Jak to wcześniej obszernie uzasadniano, pozwany winien mieć na uwadze, że zwiększony poziom wydatków powódki związany jest bezpośrednio z orzeczonym rozwodem, co w sposób bezpośredni musi także przekładać się na konieczność zwiększenia szeroko rozumianych dochodów powódki, co musiało uzasadniać obciążenie pozwanego obowiązkiem częściowego partycypowania w ponoszonych przez powódkę wydatkach. Pozwany musi mieć również świadomość, że w najbliższym czasie wynagrodzenie za pracę powódki ulegać będzie stosownym obniżeniom (w związku z planowanymi zabiegami, leczeniem szpitalnym, sanatoryjnym itp., a tym samym z koniecznością pobierania zasiłku chorobowego). De facto oznaczać to będzie, że zasądzone przez Sąd alimenty w istocie nie zrównają stopy życiowej stron, lecz jedynie zbliżą materialną pozycję powódki do materialnego położenia pozwanego.

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki tytułem alimentów kwoty 250 zł, poczynając od dnia 11 kwietnia 2016 r. (data wytoczenia powództwa) płatne z góry do 3-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w opóźnieniu w płatności którejkolwiek z rat (zgodnie z żądaniem pozwu).

O obowiązku uiszczenia przez pozwanego brakującej opłaty sądowej w kwocie 150 zł orzeczono na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jednocześnie mając na uwadze charakter rozpoznawanej sprawy, zakres uwzględnionego powództwa oraz sytuację osobistą i materialną powódki Sąd zwolnił ją z obowiązku zwrotu na rzecz pozwanego kosztów postępowania (art. 102 kpc).

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.